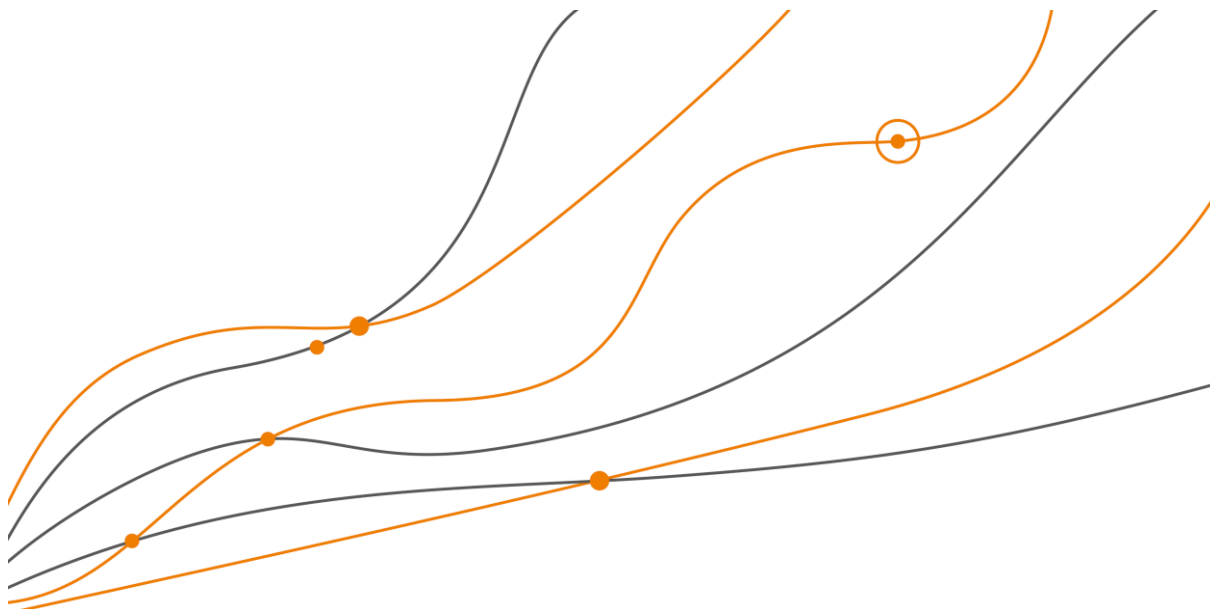

Czy prawa dziecka w internecie są respektowane? Nowy raport

Informacja prasowa, 19 listopada 2025

Z internetu korzysta 90% dzieci w wieku 5-17 lat, a cyfrowy debiut ma za sobą blisko 75% 5-8 latków. W ocenie ekspertów ich prawa w sieci nie są szanowane, a z wyzwaniami często muszą radzić sobie na własną rękę. Fundacja Orange opublikowała drugą edycję raportu „Dojrzeć do praw” z monitoringu praw i podmiotowości dzieci w internecie. Szczególną uwagę zwraca na temat ochrony prywatności i wizerunku młodych ludzi.

Dzieci i młodzież to prawie 20% polskiego społeczeństwa. Jak wynika z badań sondażowych przeprowadzonych na potrzeby raportu „Dojrzeć do praw”, 50 % dorosłych wierzy, że dzieci w internecie są bezpieczne. Doświadczenia młodych ludzi oraz oceny ekspertek i ekspertów pokazują jednak coś innego.

- Raport „Dojrzeć do praw” to analiza stanu poszanowania praw i podmiotowości dzieci w internecie. Zawiera oceny 80 ekspertów i ekspertek oraz wnioski z badań przeprowadzonych z młodymi ludźmi. – mówi Małgorzata Kowalewska, członkini zarządu Fundacji Orange. - Dzięki temu zyskujemy szerszą perspektywę, która pozwala dostrzec zarówno wyzwania, jak i możliwości ich rozwiązań. Zdecydowaliśmy, że tematem przewodnim tegorocznej edycji raportu będzie ochrona prywatności w internecie. Wynika to z potrzeb jakie zgłaszali nam młodzi ludzie w poprzedniej edycji badania. A wiemy, że niewystarczająca ochrona prywatności wpływa na takie zjawiska, jak hejt, cyberprzemoc, mowa nienawiści – był to dla nas naturalny wybór – dodaje.

Internet młodych

Główne wnioski płynące z badania młodych wskazują na to, że korzystanie z internetu jest dla wielu nastolatków „przezroczyste” i wtopione w ich codzienność. W przestrzeni cyfrowej realizują swoje potrzeby, regulują emocje, budują relacje. Jednocześnie oceniają, że nie jest to dla nich miejsce bezpieczne, czują się zmęczeni nadmiarem bodźców, boją się hejtu, negatywnych komentarzy, upubliczniania screenów z prywatnej korespondencji i przerabiania materiałów na ich temat z pomocą sztucznej inteligencji.

Nastolatki o prywatności – między lękiem a lajkami

Wiele napięcia rodzi w nich kwestia ochrony ich prywatności – wciąż balansują między potrzebą anonimowości, a lajków i sympatii w sieci. Przyznają, że odczuwają dyskomfort związany z byciem fotografowanym w szkole. Mają jednak ograniczoną wiedzę o tym, jakie informacje zostawiają na swój temat w internecie – często prywatność utożsamiają z wizerunkiem i danymi personalnymi czy hasłami, rzadziej ze śladem cyfrowym – historią przeglądania, lokalizacją, aktywnością w mediach społecznościowych.

Prawa dzieci w cyfrowym świecie – ocena ekspertek i ekspertów

80 ekspertek i ekspertów, którzy wzięli udział w przygotowaniu raportu, oceniło stan realizacji praw i podmiotowości dziecka w internecie na zaledwie 2,3 punktu na dziesięciopunktowej skali. Za najpoważniejsze problemy uznali powszechność mowy nienawiści, dyskryminację dzieci z grup mniejszościowych (rodzin imigranckich, uchodźczych i z niepełnosprawnościami), brak równego dostępu do wartościowych treści cyfrowych oraz niewystarczającą ochronę prywatności i wizerunku dzieci.

W ich ocenie, dynamika zmian technologicznych potęguje problemy, bo w wielu przypadkach brakuje czasu na kompleksowe projektowanie rozwiązań i regulacji, a zostaje przysłowiowe „gaszenie pożarów”. Brakuje też swego rodzaju „umowy społecznej”, która pozwalałaby traktować temat praw dzieci w internecie w sposób priorytetowy.

Jak wskazuje Jan Herbst, socjolog i redaktor merytoryczny raportu „Dojrzeć do praw” – Ocena stanu poszanowania praw dzieci w internecie przez ekspertki i ekspertów pokazuje, że między literą prawa a praktyką rozciąga się w Polsce luka, którą młodzi wypełniają własnymi, często prowizorycznymi strategiami przetrwania – nie, jak zwykło się mówić, w „cyfrowym świecie”, ale po prostu w świecie, w jakim obecnie żyją.

Rekomendacje eksperckie

Ekspertki i eksperci wskazują, że punktem wyjścia powinna być budowa spójnego systemu ochrony praw dziecka w internecie – z jasnym podziałem kompetencji, monitoringiem i mechanizmami reagowania na nowe zjawiska. Wśród nich najważniejsze wydają się: nowe regulacje prawne, odpowiedzialność platform i big techów, w tym projektowanie usług zgodnie z zasadą child right by design, wzmocnienie pozycji dzieci jako podmiotów prawa poprzez ustawowe prawo współdecydowania o publikacji wizerunku i konsultacje z dziećmi, edukacja cyfrowa i medialna – wprowadzona systemowo, od przedszkola po szkołę średnią, obejmująca także rodziców, nauczycielki i nauczycieli oraz wsparcie i działania społeczne ukierunkowane na kampanie edukacyjne o higienie cyfrowej i prawach dziecka.

O raporcie

Raport pt. „Dojrzeć do praw” to analiza stanu poszanowania praw i podmiotowości dzieci w internecie. Składają się na nią opinie osiemdziesięciu ekspertów i ekspertek, badania jakościowe przeprowadzone z nastolatkami oraz badania sondażowe zrealizowane wśród dorosłych internautów w tym rodziców. Ramę merytoryczną opracowania stanowią zalecenia z Komentarza ogólnego nr 25 do Konwencji o Prawach Dziecka ONZ. Jest to druga edycja raportu, a jego premiera zbiega się z Międzynarodowym Dniem Praw Dziecka, który obchodzony jest 20 listopada. Raport dostępny na fundacja.orange.pl/prawadziecka.

20 lat na rzecz dzieci i edukacji

W 2025 roku mija 20 lat działania Fundacji Orange. W tym czasie w jej projektach edukacyjnych wzięło udział łącznie prawie 650 tys. dzieci, a ponad 93 tys. nauczycieli skorzystało ze wsparcia w rozwoju kompetencji cyfrowych niezbędnych w pracy z młodzieżą. Fundacja utworzyła 124 multimedialne świetlice w małych miastach i wsiach, które tylko w 2024 roku dostępne były dla 112 tys. osób. Jest

partnerem wielu działań i kampanii na rzecz bezpieczeństwa i higieny cyfrowej. Wydaje raporty i publikacje, poradniki i scenariusze zajęć edukacyjnych. Więcej: www.fundacja.orange.pl.

Kontakt dla mediów

Magda Mierzwińska, Fundacja Orange

e-mail: magda.mierzwinska@orange.com

tel. +48 512 356 297

Źródło: blog Orange Polska <https://biuroprasowe.orange.pl>